

Σπυρος Καλυπταρής

ΓΙΑ ΤΗΝ ΛΑΛΩ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ ΣΚΑΡΤΣΗ

...Λεγάμε πως καθε τι είναι ταυτοχρονη θεση και αρνηση.

Η ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΦΗ είναι το πρωτο διέλλιο του Σωκρατη Σκαρτση, που το παραθεσε στο φως ο Λογοτεχνικός Όμιλος Φοιτητών, το 1958, με μια εισαγωγή σε υφος ανεπίδοτης επιστολής και 80 τριστηγα μαζί. Τωρα εχουμε στα χερια μιας αυτη την πρωτη του συλλογη, σε δευτερη εκδοση, μαζί με διαφορα αλλα ποιηματα δηλωσμενα και αδημοσιευτα με σκοπο να δεσει φυσιολογικα αυτο το διέλλιο του με τα επαμενα που ηδη κυκλοφορουν.

Τα πρωτα ποιηματα της εποχής εκείνης είναι διωματα και γραφτηκαν εντελως ανεξαρτητα, ενω στα αλλα, τα πιο προσφατα, υπαρχουν μηνιμες και αλλες αναφορες.

Εδω στο πρωτο του κεκιμενο, την «Πρωτη Γραφη», διαπιστωνουμε τις καζαντζακικες επιειριες του Σ.Σ. («Λοιπον καταχτησα πνευματικα, ας πουμε, τον τροπο να μιι πανου απ ολα. Ειπα' ολα είναι θεση η αρνηση η θεση και αρνηση μαζί, αδιαφορα. Τ' αφησα αυτα και πηγα πιο πανου' πανου απ αυτα είναι κατι αλλο»). Η πρωτη γραφη, σελ. 10.

Δεν το λεω αυτο με την εννοια να του προσαψω ενα τιτλο, σπως συνηθίζεται επιμερα στην κριτικη, το λεω διαπιστωτικα, με την εννοια οτι, ο ποιητης σε τετοια μικρη ηλικια ειχε νιωσει θαβα σε παλλα σημεια την κοσμοθεωρια του Καζαντζακη (Τ'ο καλο και το κακο είναι ενα, κ.λ.π.) και ειχε διαμορφώσει ενα κοσμο μέσα του που θα καθριζε απο τοτε τη μελλοντικη του ποιητικη και κοσμοθεωρια. Ο ποιητικος του ρυθμος εχει επιδραση πανου στους αναγνωστες του χωρις να το συνειδητοποιουν. Το κυριο αποτελεσμα του υφους και του ρυθμου στην ποιηση του ερχεται — και πρεπει ναρχεται — ασυνειδητα. Ο στιχος του κυλαει φτανοντας σ ενα τετοιο σημειο εντασης ωστε η ποιηση να γινεται δ φυσικος τροπος εκφρασης και γι αυτες, ακριβως, τις στιγμιες η ποιητικη είναι η μονη γλωσσα που μπορεί να εκφρασει τις συγκινησεις του.

Ο αναγνωστης, οταν διαβαζει αυτους τους στιχους, νιωθει πως αυτο είναι κατι που μιλαει και ο ιδιος. Δέν υπαρχει ανομοιοτητα υφους. Δεν ξερω αν υπαρχει κατι παριτω στη ποιηση του, αλλα, σμως είναι μια διαρκης ποιηση : γιατι ο και για ενα ακομη λογο η επιστολή αυτη είναι μια διαρκης ποιηση : γιατι ο στιχος του δεν είναι τοσο πλατυς σε αχτινα ωστε να μπορεί να πει οσα πρεπει να απουσιου, γιατι είναι στιχος αφαιρετικος με τον τροπο που μπορεί ο καθενας να καταλαβει (και φυσικα μιλω γι αυτους που γοητευονται απο την ποιηση η τουλάχιστον ξερουν να γοητευονται).

Ολα αυτα δεν σημειανουν οτι δεν μας θυμιζουν τιποτε απο παλαιο. Επισης, στην ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΦΗ μιας λζει και για ταπεινα και μικρα πραγματα χωρις να γινεται γελοιο, σπως και οτι φτανει στα μεγαλυτερα υψη χωρις να ακουγεται υπερβολικα.

Θα σου στείλω γραμμата γραμμένα στην αγαπη, εργω που σου γραψα το κατι.

Θα κουνέντιασω μαζί σου.

Θα ρθω κοντα σου να μαθω, θα θελω να μαθω.
Θα ειμαι κομματια.

Παραλληλισμος

Τα ποδια σου
αφησαν
την απουσια τους

Μια πατουσα
που συναζε
σοφια στην αμμο.

Η ποιηση του Σ. Σ. ειναι ενα σιγουρο καταφυγιο για μας και μια αστερευτη
πηγη πλουτου.

Ειπα πως φευγει ο νους μου
καθως κοιτω
αχνος την οψη μου.

Να γινει ο ηλιος
νερο
μες στο ποτηρι.

Χωνευτηκε
στη δυση το βουνο
με τη ματια μου.

Σταγονες πεφτει
ο ηλιος
στα ματια μου.

Ετσι σταγονες πεφτουν και οι στιχοι του Σ. Σκαρτση οχι μονο στα ματια μας,
μα και στην ψυχη μας. Παιρνουμε απο την ποιηση του τοση ευχαριστηση και α-
πολαυση οσο ειναι ικανη να δωσει.
Σε πολλα σημεια τα τριστιχα εχουν μια εξαισια δυναμη υποβολης που μας καθη-
λωνουν.

Νεφι του κοντινου ουρανου
που πας
για τη νεοτητα μου.

Ροδι θα σπασεις
στη λιμνη
απ το φεγγαρι κατου.

Τα λιοφυλα
χωρις του φεγγαριου το βαρος
θα πεσουνε στη γη.

Ξερεις
του φεγγαριου το δρομο αν πα-
ρεις
στη θαλασσα θε να χαθεις.

Εισαι προτου
ο κοσμος
και μεσα του εισαι.

Η πολυεδρικότητα της ποιησης του Σ.Σ. και το μαντεμα κρυφων δυναμιων απο
τα νεανικα του ακομη ποιηματα που δρουν, πολλες φορες, σε αντιστροφη φορα χω-
ρις, ομως, να φτανει μεχρι τα ακρα και να δημιουργει αναρχια, μας δινει μια
ξεχωρη εσωτερικη και αισθητικη απολαυση. Αυτο νομιζω οτι συμβαινει στο ΟΛΑ
ΟΠΩΣ ΗΡΘΑΝΕ ΚΑΛΑ, στο ΜΙΑ ΜΕΡΑ, στο ΣΤΙΓΜΕΣ, στο πολυ αυθορμη-
το και ομορφο ΕΝ ΥΠΟΜΟΝΗ, στο ΣΩΜΑ, στο ΜΑΡΙΝΑ.
Παρ ολα αυτα μπορει να δημιουργει μια συγχυση η και απογοητευση σ αυτους

που δεν έχουν μυηθεί στους νόμους αυτών των κινήσεων, γιατί από μια άλλη αποψη ποίηση σημαίνει και διαθεση, τόσο από το μέρος του δημιουργού όσο και από την πλευρά του αναγνώστη. Γιατί το να δημιουργηθεί ένα ποίημα χρειάζεται μια ψυχική εξάρση, μια πολυχρόνη και άθρηνη ωρίμανση και μια πρωτοφανής κυοφορία. Το ίδιο συμβαίνει, πρέπει να συμβαίνει, και για να γίνει μια αναγνώση όπου χρειάζεται κι εδώ μια προετοιμασία και μια ιδιαίτερη ικανότητα προσληψής που στο κάτω — κάτω εξαρτάται από ασταθιμητούς εσωτερικούς — ψυχολογικούς παραγοντες του ανθρώπου.

Στο πρώτο του βιβλίο ο Σωκρατής Σκαρτσής «χαθήκε στην ανοιξη και γεννηθηκε» στα υπολοιπα.

Η ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΦΗ και τ άλλα του τραγουδια είναι μια δικαιολογια της νιοτης του απεναντι στον κοσμο, απεναντι στον εαυτο του και η ποίηση του πρωτογνωρη με μια πρωτοτυπια που αιφνιδιαζει.

[επαναληψη της λεξης σ ω μ α , κ ο χ υ λ ι α (22 φορες)]

Στη ΛΑΛΩ αναζητα νομιζω μια μορφη στιχου με την οποια να μπορει να μας πει οσα πρεπει να μας πει και ενα σημειο, οπου η ποίηση χανει, είναι τα σημαντικα διαλειμματα στιχου. Το τι θα παρει ο αναγνωστης απο την ποίηση του (δηλαδη το προβλημα της επικοινωνιας) δεν είναι το μεγαλυτερο για τον Σωκρ. Σκαρτση κι αυτο το ξερει καλα. Γιατι αν το ποίημα του είναι καλο και αξιο γι αυτον, τοτε μπορει οι αναγνωστες να το δεχουν, και θα το δεχουν. Όταν διαβαζουμε τα ποιηματα του πολλες φορες και γι αρκετο καιρο, αρχιζουμε να αναλυουμε τα μεσα με τα οποια παραγει τα αποτελεσματα του, αλλα ομως, όταν δεν εχει κανεις το χρονο και τα διαβαζει κατω απο την πιεση της στιγμης, δεν παιρνει ειδηση το μεσο της εκφρασης τους και ετσι μενει μονο με την αισθητικη απολαυση του κεμενου.

αυριο θα μαι ολο αγαπη για τον κοσμο που χωραι
τοσες φορες το σωμια μου
αυριο...

Ο Σκαρτσής είναι παθιασμενος με την ποίηση και τη ζωη. Γινεται τα παντα και δεν περιμενει τιποτε, απο κανεναν. Κατεχει τη μεγαλυτερη αρετη στον κοσμο : να αγαπαει χωρις καμιαν ανταποκριση. Αρκει ναναι αυτος ο ιδιος αυτος και να τραγουδαι την υπαρξη του που είναι μ αυτον το κοσμο.

παλλεται καρδια στα στήθια μου καθως γυρνω
ενα με το σχημα μου
στον ιδιο κοσμο...

Το παιχνιδι της ενωσης είναι η αλλη ανθρωπινη αρετη του. Μ ολα αυτα μαζι νιωθει οτι αγαπαει τον κοσμο. Ετσι τον νιωθουμε κι εμεις.

Δεν θελω να μιλησω για την αγαπημενη του λεξη Λαλω. Φοδουμαι. Ισως καταληξει οπως η λεξη Αιγαιο στην ποίηση του Ελυτη. Πολυεδρικός, σ ολες τις γωνιες ο ιδιος αυτος, σ ολες τις συνιστωσες ο ιδιος, στη συνισταμενη η Λαλω.

Λαλω
Στην αρχη η καλη Λαλω..

Με την ποίηση του προσπαθει να βρει δρομους μοναχους για την αναπνοη του.

Στο τέλος ο αγωνάς του. Η ζωή του αληθινού ανθρώπου. Το σύμβολο Λάλω έχει μια φυγοκεντρική δύναμη γι' αυτόν, όχι προσπαθώντας για να ξεφύγει, αλλά για να το πλησιάσει ακόμα περισσότερο, να γίνει ένα μαζί του.

Και ερχομαστε τώρα στο τρίτο ποιητικό βιβλίο του της σειράς «Λάλω».

Η αρχαία καταρά λευτερωσε το νερό και τα φρυδια μας
κι απορία δεν έχουμε πάνω στις πέτρες·
σαν οι εσπερες μαλακώνουν τα βούνα και τα χέρια μας,
κατεβαίνουμε αλαφροί στα περιγιαλία
και ταξιδεύουμε στη θάλασσα ασπρα ιχνογραφήματα.

Είναι φανερές οι Σεφερικές επιδράσεις, εξασφαλίζοντας, όμως, πάντα το δικό του λόγο, τη δικιά του προβολή.

Η ποιητική διακόσμηση των πρώτων στίχων και η κάποια ακαμψία έδωσαν τελικά τη θέση τους σε μια απλοποίηση στη γλώσσα και αυτή η ίδια η καθημερινή γλώσσα υψώθηκε πάλι σε υψηλή ποίηση· τα ποιήματα του έχουν μια διαβρωσή που ο κάθε στίχος είναι ουσιαστικό μέρος.

Ο Σωκράτης Σκαρτσής δείχνει ακόμα πως η ποιητική πρωτοτυπία είναι προπάντων εκείνος ο ιδιαίτερος τρόπος να συγκεντρώνεις το πιο ασχέτο, απίθανο και πρωτογενή υλικό για να φτιάξεις ένα καινούργιο ποιητικό σύνολο.

Ένας τιμωρός αεράς διαλέγει τη θάλασσα
και δακρυά ξημερώνονται στών κοριτσιών τα ματιά.

Πες μου πως μιλάς με τ' άστρια
πως δεν έχει ένα συννεφο, μιαν απόφαση ο κόσμος.

Σπαραίζουν τα μαλλιά σου δυτικά
οι ματιές σου φως και φωτιές
θα ξαναβγει ο ήλιος
στις κολόνες και στα κύματα,
ασπρή αχιβάδα. στομα της δροσιάς
λουλούδισε τον κόσμο.

Σε γδύνει το νερό παρατησου στη θάλασσα
παρατησου στον κόσμο γυμνή
να σε κινάει αργά ο αρχαίος χρόνος
τώρα που η γλυκά μου τα κλείσε όλα,
σε μένα θα ρθείς.

Η ποίηση του κατορθώνει να μας δίνει κάποιο υπαινιγμό μιας τάξης στη ζωή, επιβάλλοντας σ' αυτή μια τάξη. Επιπροσθέτα, στην ποίηση του, υπάρχει κάτι το ανεξήγητο κι αυτό έχει τη μεγαλύτερη σημασία. Δηλ. όταν τελειώνουμε τα πιο πολλά ποιήματά του, κάτι καινούργιο έχει συμβεί που δεν μπορεί να εξηγηθεί ολότελα κι αυτό είναι που λέμε δημιουργία. Αλλά η απολαύση της ποίησης είναι μια συνθετή εμπειρία που μέσα της υπάρχουν διάφορες μορφές ευχαρίστησης και σε διαφορετικές αναλογίες και προεκτάσεις για τον κάθε μελετητή ή αναγνώστη. Γιατί οι απλοί αναγνώστες θέλουν να εξηγούνται τα ποιήματα με εκφράσεις και όρους που πολλές φορές είναι αδύνατο να δοθούν από τους ποιητές και τους κριτι-

κούς. Επειτα δεν χρησιμοποιείται απ' όλους τους κριτικούς η εξήγηση της ποιη-
σης σύμφωνα με την έρευνα και την αναζήτηση των πηγών της. Σημαντικότερη
είναι για μένα η προσπάθεια των κριτικών εκείνων που θέλουν να βρεθεί η πραγ-
ματική σημασία του ποιήματος ακόμα κι αν δεν ήταν αυτό που θαθελαν να λεί-
νει ένα ποίημα. Και, όπωσδήποτε, έχει πολύ λιγότερη σημασία να δρισκουμε τις πη-
γές του ποιητή στις ιδιωτικές του στιγμές της ζωής και στη λογοτεχνία, γι α τ ι
ε ι ν α ι π ρ ο κ λ η σ η ν α μ ε τ α θ ε τ ο υ μ ε σ η μ ε ρ α
τ η ν π ρ ο σ ο χ η α π ο τ η ν π ο ι η σ η σ τ ο ν π ο ι η τ η.

Δε ζητώ τιποτα,
μόναχα να νικήσω.

Η τετάρτη ποιητική συλλογή «ΜΕΛΙ ΣΤΟ ΝΕΡΟ, ΣΗΜΕΡΑ» ξανατυπωμένη στα
1978 στην Πατρα από τα Οστράκα σε τρίτη έκδοση μας φέρνει σ' ένα διαφορετικό
κλίμα πιο κατανοητό θα λέγαμε από την αποψη του απλού αναγνώστη.

Γνωρίσα ματια των πουλιών και σχέδια του αμμιού
χέρια δίχως μυστικά και λογία δίχως ησίο
και το νερό που γλυκαίνει καρδιά κι ανασα
κι απλώνει μια μέρα που μιλούσε όλες τις μέρες
με σταγονές δροσερές σταγονές κρυές
.....

Εκθαμβός μπροστα στη φύση, με απογνώση για το μυστήριο της ζωής απολογεί-
ται, φωνάζει, απορεί, θαυμάζει, ρωτάει, θέλει να μαθει :

Που το χτες και το αύριο
που το τώρα το δικό μου,
να σταθώ σωστός;
.....

Βούνα ψήλα και μυρία αστέρια
.....

κόσμε τερας μόνε κόσμε
που μοναχο μ' εταξες μοναχα εδώ.
το κίνημα μου ποιο κι ο δρόμος του κορμιού μου
.....

Εξουσιαζει τον στιχο του με τετοιο τροπο που μας κανει να παρακολουθουμε μ
ολα τα αισθητηρια μας όχι την ποιηση, αλλά το νοήμα της ποιησης.

Η δε μιλία του μέσα στην ποιηση του είναι από τη φύση της ποιητική και στο
ρυθμό και στη φαντασία.

Ο στιχος του δεν είναι γι αυτόν μια απλή φορμουλα ή ένα διακοσμητικό, αλλά με
τη δύναμη του καθορίζει την ένταση και μας κάνει εντύπωση ή ασυναισθητη επι-
δραση που έχει πάνω μας και η οποία προκαθορίζει το βαθύτερο νοήμα της ποιη-
σης.

Με πολύ φως στα ματια ξεστράτισε η πεταλούδα στη θάλασσα
.....

μία ζωή μας την παίρνουν
τι μας μένει : δροχή

σταγονες
στα φύλλα στις πέτρες στις τρυπες

κορη μου,
στομα της βαθιάς μερας,
ηλιε μου,
που εισαι κι αργησες να θγεις

τελειωσε στην ομορφια
κορη μου

.....
το χερι μου ανοιξε
στον κοσμο.

Η συχνή προσφυγή του σε εικόνες και άλλα σχήματα ασκεί πανού μας μια τετοια γοητεια που μας κανει να πιστευουμε, και μας πειθει, πως μια καινουργια συλληψη του κοσμου εχει πραγματοποιηθει. Επισης, συνειδητοποιωντας δυναμεις της δικης του ψυχης, τις αχτινοβολει στο χωρο της καταγωγης του πρωτοφανερωτα και συγχρονως αναζητα μια ψυχη που θα την φερει στο φως της μερας, στο σημερα, στο τωρα.

Υπαρχει στην ποιηση του Σ. Σ. ο δεσμος των πραγματων που δεν εχουν διαμορφωθεί ακομα και γυρευουν τον εαυτο τους, συχνα και πυκνα μεσα σ ενα μεθυσι, σε μια παραζαλη, σ ενα ιλιγγιο κι αυτο συνεχιζεται καθως η γλωσσα του γινεται δυναμικη και χυμωδης. Γιατι το πνευμα της ποιησης του ειναι ανοιχτο στους υψηλους ανεμους που πνουν μεσα στα πλαιδια του σημερινου αγχωδους κοσμου, που πολεμα για μια βαθυτερη ενοτητα και συντριβεται και ξανασηκωνεται για να ξαναπλασει τη ζωη και να συλλαβει το μυστικο του ανθρωπου.

Περπατησα απ την πρωτη γευση μου
μεσα απο χιλιες ανασες πουλιων πια χαμενων
κατω απο συννεφα που εχουν πεθανει πια στεγνωι καρποι
πισω απο τοιχους που εμειναν στη λησιμονια
με μια ματια που αιωνια σε τυλιγε
κι ερχομαι σε σενα αναμεσα απο βαριες σταγονες
αναμεσα απ τα φυλλα μες στον ανεμο.

Κατακλυζομαστε απο ζωη σε τοσο υψηλο σημειο, ετσι ωστε το δικο του παθος, η δικια του δυναμη ζωης να ζωντανευει μεσα μας το κρυμμενο δικο μας παθος. Μας κανει να αναζητουμε τη δικη μας μοιρα και να συνανταμε ενα μερος του δικου μας εαυτου, του δικου μας κοσμου.

Οι λεξεις στομα, μυτη, κοφτερα νυχιακια, χελιδονακι, κοριμακι δειχνουν μια κρυμμενη η και φανερη πολλες φορες τρυφεροτητα που τη συνανταμε στα περισσοτερα ποιηματα του. Αυτη η νεανικοτητα της ποιησης του εχει τη χαρα της αναζητησης και του απροσπου, τη χαρη και την υποσχηση, το ονειρο και τη ζωντανια που διεγειρουν το πνευμα και ομορφαινουν τη ζωη μας.

Στα ποιηματα αυτα ο Σ. Σκαρτσης εχει αποθεσει τα σπουδαιοτερα διωματα της ζωης του κι αφηνει να φανουν οι αυθορμητες αντιδρασεις του: συγχρονως η ποιητικη του εχει κατι το ρευστο, το ασυλληπτο, το παραξενο που αποτελει και την ουσιαδη αρετη του.

Τέτοιο λόγο τι τον θέλεις
 ετσι που χωρίσε σιωπή και μιλήμα
 μερα και νυχτα γυρο στις παλαμίες σου
 ασπρο πουλι μαυρο πουλι και πεταξε
 κι εμεινες πιο γυμνος απ τη σιωπή,
 πιο μοναχος απ το μιλήμα
 και πια δεν ξερεις αν μιλάς η σωπάσες.

.....
 άσε τον κόσμο να λείει το μυθο του
 κοντα στ όνομα σου.

Τα ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΜΑΤΑ, η πεμπτη ποιητικη συλλογη της «Λαλως», ηρθε για πρωτη φορα στο φως της δημοσιότητας στα 1974 και τωρα σε νεα εκδοση (δευτερη) στα 1978, όπου ολη η σειρα Λαλω βγήκε ενοποιημενη σε εφτα βιβλια.

Κυπαρισσενια,
 το νερο σε πήρε
 ξυλο δροστερο και φυλλα πρασινα
 κι ολη κυπαρισσομηλα.

Η νεα ποιηση του ακομα και οταν μας θετει καινουργια προβληματα, εν τούτοις δεν παρουσιάζει, δεν εμφανίζει την παραδοση σαν ενα νεκρο σωμα, αλλα με δαση το

«τα δυο σου χερια πήρανε
 βεργουλες και με δειρανε»

μας προσφερε πρωτογνωρες προοπτικες για να αντιμετωπισουμε κατοπιν την παραδοση μ ενα νεο και ανανewτικό πνευμα. Αυτη η επιστροφη στις παλιες μορφες, γίνεται ενα απολαυστικο και ελκυστικο παιχνιδι και τις δινει ενα καινουργιο περιεχομενο. Γιατι μ αυτες τις δυναμικες εισδυσεις του μεσα στο χωρο της παραδοσης μας κανει να πιστευουμε οτι η ποιητικη πειρα του παρελθοντος αποτελει γι αυτον μια κληρονομια, που την πιστευει και της εμπιστευεται. Γενικα, υπαρχει μια μαγεια και η ποιηση του τεινει προς τη μουσικη. Ισως το μυστικο του, το μυστικο της ποιητικης του δημιουργιας να βρισκεται στο σημειο της παλης, του αγωνα μεταξυ του αυτοματισμου και της λογικης, μεταξυ των αλογων και των ελλογων στοιχειων, απ όπου νικητης βγαινει ο ιδιος και κανενα απο τα δυο αυτα στοιχεια.

Η εκτη συλλογη της σειρας «Λαλω», ΤΑ ΟΣΤΡΑΚΑ, τυπωμενη στα 1976 στην Πατρα. Οστρακα ζωης του Σωκρατη Σκαρτση.

Τη γιαγια μου τη λεγανε Μαρितσα
 Μπαμπω
 και μιλαγε με γραμμες και μουσικη
 με ηχους που φυτρωναν σ αυτο το ενα χωμα
 φαγωσιμοι ακουστοι ρυθμισμενοι...

Η κατανοηση ενος ποιηματος φτανει στο σημειο να ειναι το ιδιο πραγμα με την απολαυση του. Η πρωτη προσπαθεια του ποιητη ειναι να γινει διαφανος, να α-

ποκτησει διαυγεια για τον εαυτο του, να δεβαιωθεί (και να το πιστεψει) πως το ποιημα ειναι το σωστο αποτελεσμα της διαδικασιας που μεσολαβησε και να μην στεκεται ανικανος να εκφρασει τον εαυτο του στον εαυτο του.

Η ποιηση εδω ειναι καθαρη, αριστοκρατικη, ερωτικη προς προσωπα και πραγματα' ο ιδιος, διχως ορια, ανθρωπινος, γηινος, σ' ενα χωρο που υπεραγαπα και τον ηλεκτριζει ποιητικα, τοπιο εξιδανικευμενο, μονος αυτος και η φυση του ακατοικητη, μονη, ερημη και μονον αυτος και η αγαπη του κι αυτα που αγαπαει, αυτα που τον πιεζουν για να γινεται αεικινητος, φωτισματα ξαφνικα πανω σε χερια, ματια, ποταμια και η φυση του απεραντη, ευρυχωρη του παντα και του τωρα.

Τα συχνα χρονικα διαλλειμματα των στιχων του δεν δειχνει να τον πειραζουν, το μιτο της σκεψης του η του ρυθμου του μπορει και να το θρουιμε παρακατω η και σ' αλλο ποιημα του.

Η λεξη του εκει που παει να απομεινει ενας ηχος απλος και ασημαντος, αποχταει αμεσως αξια, μια δυναμη μαγικη, καταλυτικη αναλογα με τον τροπο που την χρησιμοποιει και ξαφνικα θλεπουμε να φωτιζεται εσωτερικα και να πλουτιζεται με μια παραξενη και ακατανικητη δυναμη. Και αυτη η μεταμορφωση ειναι που μ' εχει συναρπασει στη ποιηση του. Μ' αυτον τον τροπο δεν δινει καμια εξηγηση σε μας, ουτε ερμηνεια, αλλα απλως μας θετει αντιμετωπους με το αποτελεσμα.

Η ποιηση του Σ. Σ. ειναι μια υποθεση λεξιλογιου, συνταξης, καινουργιων μουσικων συνηχησεων που χωρις την τολμη του δεν θα ειχαμε αυτο το προσωπικο υφος.

μαυροματα μ ανοιξες ενα κοσμο που χουμε
λευκη γραμμη μοναχη σε γαλαζια αγαπη
να διαγραφονται ολα τα σχηματα των πραγματος
και των πραγματων μου ολων.

Οταν πινω νερο, αδερφη μου

.....

μιλω στ αληθεια

με τον κοσμο και με σενα.

Κι οταν τρωω ψωμι, αδερφε μου

.....

ειμαι στ αληθεια

κορμι κοντα στο κορμι σου

.....

Το εβδομο διδλιο της ποιητικης σειρας Λαλω ειναι το ΑΣΚΗΣΕΙΣ Α' και Β', ΧΡΟΝΟΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ, ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΡΑΦΗ.

Απ το κεφαλι σου, πηγη του γαλαζιου
μεχρι τα πελματα σου που υπαρχουν το χωμα
δεν τελειωνεις πουθενα
εισαι παντου μου
σε ταξιδευω ωραιο κοσμο

.....

δροσιζομαι σε φρεσκους ησκιους.

Ο Σωκρατής Σκαρτσής της κοσμοθεωρίας του εδώ και του τώρα, όπου η γλώσσα ή μιλία, το πράγμα και ο ψυχισμός γίνεται ένα και μια καθημερινή πραγματικότητα, ζώντας τη ζωή του κάθε στιγμή άθωα, σαν παιδί, χωρίς τίποτε το μελετημένο ή το ψευτικό, αγνά πηγαινοντας δίνει την κοσμοθεωρία του στην ποιητή. Και θάταν λάθος να σταματήσω έτσι την πρόταση μου, γιατί ο Σ. Σ. παίρνει τις λέξεις όχι για να κατασκευάσει στίχους ή για να χτίσει απλώς τη θεωρία του, αλλά γιατί έτσι είναι αυτές οι λέξεις του ελευθερές, αρχεγονές, φυσικές, όπως υπάρχουν τόσες χιλιάδες χρόνια κι είναι αυτές που είναι, σαν ελευθερά οντα.

Παίρνει τις λέξεις εντελώς ελευθερά, θα μπορούσαν να ξεπηδήσουν, ν αλλάξουν σειρά, έχουν αυτό το δικαίωμα, είναι ελευθερές, δεν θέλει να σκλαβώσει τις λέξεις.

Ο ποιητής λατρεύει τη γλώσσα του, παίζει μαζί της σαν παιδί, κολυμπάει στο λόγο του γιατί έτσι του έρχεται να κάνει, όλα του είναι κοντινά, δεν φοβάται, πραγματικά ο ίδιος αυτός, όπου η συναισθηση, η γλώσσα και η ζωή είναι ένα και το αυτό πράγμα, χωρίς προκατασκευές από χιλιοειπωμένες λέξεις. Αφήνει το δώμα του να τον πλημμυρίσει μέσα σε μια γλώσσα μεθυστική, λαϊκή που τον έχει ερωτευμένο με τη φύση, τους ανθρώπους και τον κάνει αυτόν που είναι. Δίνει το πράγμα με την οντότητα της γλώσσας του.

Στο πρόσωπο σου
η ζωή
ανοίγει τα μάτια της.

Ο Σ. Σ. έχοντας μια υπεροχή και ευαισθητή ακοή κι ένα γούστο, μια αίσθηση που δοκιμάζεται διαρκώς, έχει την απαίτηση να ζητά από μας μια μεγάλη προετοιμασία, μια προπονήση για να αγκιστρωθούμε από την πιο λεπτή ακρή του που θα μας οδηγήσει στην ψυχή του ποιήματος. Ίσως απογοητεύσει, γιατί η γλώσσα του δεν είναι ένα μέσον εκφράσης, όπως χρησιμοποιήθηκε μέχρι τώρα, αλλά, ο ποιητής, μεταχειρίζεται ένα μέσον, απλό, αμέσο και συγχρονώς ένα μέσο υπαινιγμών, χειρονομιών, μιμητισμών που φέρνει στο φως, μπροστά στα ίδια μας τα μάτια, το ίδιο πράγμα που υπαινίσσεται να θέλει να υπαινιχθεί.

Είναι ένας μανιακός τεχνίτης του λόγου για μια μονιμή αναζήτηση περιεχομένου και ουσίας και λιγότερο μορφής, γι αυτό αργεί να φτάσει σε μας, ενώ δεν έπρεπε.

Πολλές φορές η ελλείψη ειρμού είναι φαινομενική, γιατί κάτω από την επιφάνεια των πραγμάτων του, υπάρχει μια μοναδική αποδεσμίωση δυναμιών και όχι μια απλή πρόταση ή διαρροή από το εσωτερικό του τοπίο. Μέσα από αυτή την αποδεσμίωση εκφράζεται η προσωπική του αλήθεια.

Από το πρώτο του διβλίο της σειράς «Δάλω» φανερώνεται το μυστικό της τέχνης του. Γιατί η πρωτοτυπία για τον Σ. Σ. δεν είναι απλά ένας καινούργιος λόγος ή αποψη, αλλά μια δημιουργική δύναμη που πλαθεί τον κόσμο κάθε στιγμή, δίνοντας σ αυτόν και παίρνοντας απ αυτόν μια διαρκή ροή.

Αλιμος, Μάης '80